

Glasilo „Slovenskega lovskega društva“:

LOVEC

Štev. 11.

List za lov in ribarstvo.

Leto I.

Izhaja v Ljubljani po enkrat na mesec.

VSEBINA:

LOV:

Peter Višnjan: Lovski utrinki. — M.:
Lovske razmere v tolminskih gorah.
— Dr. V. Jeločnik: Strel s kroglo.
(Konec). — Iz lovskega nahrbtnika.

LISTEK:

Rado Murnik: Trinajsti medved. (Dalj.)

RIBARSTVO:

M. Črné: Kako sem ribaril ob Idrijci.
(Konec). — Iz ribarska mreže.

Književnost. — Listnica upravnštva. — Mala oznanila.

Slovensko lovsko društvo

in njegovo
glasilo

„Lovec“

Društvo je namenjeno slovenskim lovcem vseh pokrajin. Sedež mu je v Ljubljani.

Članarina znaša na leto **5 Kron.** Kdor pa plača enkrat za vselej 50 kron, postane ustanovni član in je nadaljnjih letnih prispevkov oproščen.

Društvo izdaja svoje glasilo „Lovec“, in sicer po enkrat na mesec.

Člani dobivajo „Lovca“ brezplačno; za nečlane v Avstro-Ogrski pa znaša naročnina **6 kron** na leto; oni, ki bivajo v inozemstvu, imajo doplačati še poštnino.

List priobčuje tudi oznanila po tehle cenah:

	na ovitku:	na prilogi:
cela stran	K 250.—	K 220.—
$\frac{1}{2}$ » »	125.—	» 110.—
$\frac{1}{3}$ » »	84.—	» 74.—
$\frac{1}{4}$ » »	65.—	» 55.—
$\frac{1}{8}$ » »	40.—	» 30.—
$\frac{1}{16}$ » »	18.—	» 16.—

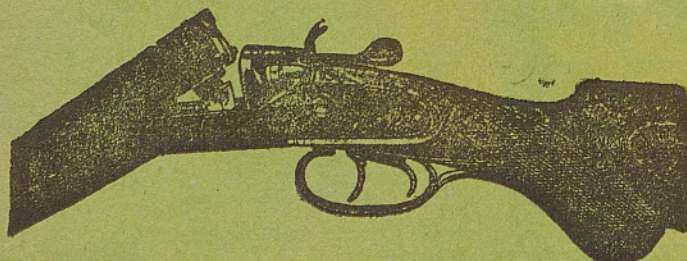
Društveno znamenje dobe člani pri odboru za 2 kroni. Pisma in pošiljatve je nasloviti na:

Slovensko lovsko društvo v Ljubljani.

**Prva borovska orožno-
tvorniška družba**

PETER WERNIG

dr. z om. z. v Borovljah na Koroškem

Iznajditelj in izdelovatelj „Triumph-Rifled vrtanja“ in „Wernigovega univerzalnega vrtanja“ z najgostejšim, neprekosljivim vrtanjem, kakršnega še ni bilo, velikanskega strelnega učinka in prednosti ob polnem jamstvu in zmernih cenah. P. n. lovcem priporoča svoje izdelke prve vrste in kakor pero lahke tricevke, kratke lovske puške, dvocevke za šibre in krogle, risane dvocevke (Bockgewehr), Mannlicher Schönauerjeve kratke

puške in pa Wernigove štiricevne puške. — Priporočam svoje puške za krogle, kaliber 9.3 mm, preiskušene na različne strele. Kot največjo novost za dvocevke in šibre in krogle priporočam patrone z nikljastim plaščem 9.3 mm — s svinčeno ostjo in 9.3 mm patrone z legiranimi strelji in papirnimi vodom. — Cenovnik zastoj in franko. —

Jakob Zalaznik, slaščičarna, pekarija in kavarna

Stari trg št. 21

Podružnice: Glavni trg št. 6, Holodvorska ulica št. 6.

Čekovni račun pri c. kr. hran. uradu št. 113.187

Telefon št. 194.

Zakon

z dne 20. julija 1910, veljaven za vojvodino Kranjsko, o varstvu ptic, ki so koristne poljedelstvu, je bil razglašen v št. 27. deželnega zakonika za vojvodino Kranjsko dne 5. septembra 1910 in je zadobil postavno moč dne 20. septembra 1910. Glasi se tako-le:

S pritrditvijo deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

§ 1. Loviti in pokončevati v naravi živeče ptice, naprodaj jih ponujati, kupovati in prodajati žive ali mrtve je vsak čas prepovedano.

Od te prepovedi so izvzete ptičje vrste, ki so navedene v dodatku.

§ 2. Odstranjevati ali razdirati vališča in gnezda, pobirati ali uničevati jajca in mladiče vseh v naravi živečih ptic, naprodaj ponujati, kupovati ali prodajati ta gnezda in jajca ter te mladiče je vsak čas prepovedano.

Od te prepovedi so izvzete ptičje vrste, ki so navedene v dodatku.

Lastniku, upravičenemu uživalcu in njiju pooblaščencu pa je na voljo dano, tedaj, kadar ne vale ptice, odstraniti tista gnezda, ki so znesena na hišah ali poslopjih ali v njih sploh ali po dvoriščih.

Jajca galebjih vrst ne spadajo pod prepovedane določbe, ki jih obsega prvi odstavek tega paragrafa.

§ 3. Loviti in pokončevati škodljive ptice, navede v dodatku, je vsak čas dovoljeno po določilih, ki jih obsegajo lovskopolijski, oziroma ribarskopolijski predpisi.

Politično deželno oblastvo sme ukazoma sprejeti v dodatek še druge ptice kot škodljive. Prav tako sme politično deželno oblastvo posamezne v dodatku navedene ptičje vrste izločiti iz njega.

§ 4. Ta zakon ne velja za tuje (eksotne) ptice, dalje ne za ptice, ki se po lovskem zakonu smeje loviti, in tudi ne za perutnino (za domačo kuretnino).

§ 5. Za lov v zmislu tega zakona se šteje tudi nastavljanje pticam v ta namen, da se ujamejo in poginejo.

§ 6. Politično deželno oblastvo sme v znanstvene namene in v svrhu zopetne zaploditve dovoliti izjeme od določil tega zakona.

Prodaja prepariranih (nagačenih) ptic v znanstvene namene po obrtnikih, ki imajo pravico, tržiti s takimi predmeti, ne spada pod določila tega zakona.

§ 7. Politično oblastvo prve stopnje sme lastnikom ali upravičenim uživalcem vinogradov, sadovnjakov, vrtov, drevesnic, obsajenih in obsejanih polj ter gozdnih nasadov, prav tako tudi organom, ki so postavljeni v njih nadzorstvo, podeliti pravico, da smejo v določeni dobi streljati take ptice, ki se v jatah zletavajo ondot in škodo delajo.

§ 8. Izvrševanje tega zakona pristoji po pristojnosti, ki je označena v posameznih določilih, političnemu oblastvu prve stopnje in političnemu deželnemu oblastvu.

Političnemu deželnemu oblastvu je izdati v § 3. njemu pridržani ukaz sporazumno z deželnim odborom.

Za ta ukaz je zadobiti odobrilo poljedelskega ministrstva. Poljedelsko ministrstvo razsodi tudi, če se deželno oblastvo in deželni odbor ne dosporazumeta.

§ 9. Politično oblastvo prve stopnje mora skrbeti, da župani razglase ta zakon vsako leto meseca decembra po občinah na običajni način.

§ 10. Župani, c. kr. orožništvo, gozdno, lovsko in poljsko varstveno osebje ter vsi javni nadzorovalni organi, zlasti organi tržne policije so zavezani paziti, da se izvršujejo določila tega zakona, ter morajo prestopke, ki jih opazijo, naznaniti političnemu oblastvu prve stopnje.

§ 11. Ljudski učitelji so dolžni, poučevati šolsko mladino, kako škodljivo je pobirati jajca in mladiče iz gnezd ter loviti in pokončevati koristne ptice; zlasti jim jo je vsako leto, preden začno ptice valiti, opomniti na določila tega zakona, ki so izdana v varstvo teh ptic, in skrbje naj tudi, da preprečijo prestopke v tem oziru, kolikor jim dopušča njih področje.

§ 12. Prestopke tega zakona in na njegovi podstavi izdanih predpisov kaznuje, v kolikor ni uporabljati občega kazenskega zakona, politično oblastvo prve stopnje z globo do 20 K, če se ponove, pa do 50 K.

Kadar za krivega spoznani ne more plačati, je globo izpremeniti v zaporno kazen; pri tej kazni je 10 K štetí za en dan zaporá. Če je globa odmerjena pod 10 K, je zaporno kazen, ki nastopi, kadar obsojenec ne more plačati, določiti ne z manj nego šestimi urami.

V kazenski razsodbi je obenem izreči, da so zapadle proti prepovedi v posest vzete, naprodaj ponujane ali prodane ptice, gnezda in jajca, potem tiste priprave, ki so se rabile ali so bile določene za lov ali pokončevanje ptic, za razdiranje ali pobiranje gnezd, vališč, jajc ali mladičev, brez razločka, so li zaseženi predmeti obsojenčevi ali ne.

Kadar ni mogoče poiskati ali obsoditi določene osebe, se sme samo ob sebi izreči zapadlost, ki je določena v prejšnjem odstavku.

§ 13. Za zapadle izrečene žive ptice je takoj izpustiti, ako jim prostost ne bo v pogubo; v tem primeru je ob izreku zapadlosti ukreniti primerno odredbo. Stroške, ko bi jih kaj bilo za vzdrževanje ptic dotlej, da zadobi izrek o zapadlosti pravno moč, oziroma dotlej, da se izpuste, mora plačati za krivega spoznani. Ako se oprosti, mora stroške za vzdrževanje plačati posestnik ptic.

Za zapadla izrečena jajca in gnezda je, kolikor mogoče, porabiti za valjenje, drugače je nje in tudi zapadle mrtve ptice in lovilne priprave uničiti. Drugo za zapadlo izrečeno orodje je na javni dražbi prodati po županu v korist ubožnega zaklada tiste občine, v katere ozemlju je bilo zaseženo.

§ 14. Globe se stekajo v ubožni zaklad tiste občine, v katere ozemlju se je storil prestopke.

§ 15. Pritožbe zoper odredbe političnega oblastva prve stopnje na postavi tega zakona — razen kazenskih slučajev in pa prestopkov — gredo na politično deželno oblastvo, ki končnoveljavno razsoja.

Samo kadar je politično deželno oblastvo ukrenilo odredbo na prvi stopnji, je pritožba dopustna do poljedelskega ministrstva.

Vsako pritožbo je v teku 14 dni, štetih od dneva, ki sledi dnevu razglasa, oziroma vročbe kake odredbe, vložiti pri tistem oblastvu, ki je na prvi stopnji ukrenilo odredbo.

§ 16. Glede pristojnosti političnih oblastev za preiskovanje in kaznovanje prestopkov tega zakona, glede postopanja pri prestopkih in pritožnih rokov je uporabljati predpise, ki so vobče veljavni za politično kazensko postopanje.

(Nadaljevanje na 3. strani priloge.)

NOVEMBER

Lovski utrinki.

Piše Peter Višnjan.

III.

Jesen ... Kamorkoli se ozre oko, zazre pestro sliko: zelene smreke, borovce in brinje, poleg s svetlorumenim listjem odete, belokožne breze, golo vejevje kostanjev poleg temnorumenih bukev in gabrov, rjavotemnih hrastov in leščevja. In po temnih tleh logov enako raznobojna slika, podobna mozaiku, velikanskega kalejdoskopičnega ogrinjala. Nad vsem tem pa azurno nebo in bledosvetli žarki jesenskega solnca, izpreminjajoči vsako rosno kapljico na travi, vejici ali pozni encianovi cvetki, v žareč briljant ... In vsa ta krasota je razgrnjena pred tvojimi očmi, o lovec!

Proti Ljubljani je valovala siva megla, in posamezni griči z belimi cerkvami so se dvigali kakor otoki iz tega sivega morja ...

Na zahodnjem in severnem obzorju sem opazil: Krim, Triglav, Stol, Storžec, Grintovec in Kamniške planine, na južnem Nanos, Snežnik, Kočevski Rog in ribniško Veliko goro, na jugovzhodu Gorjance, vzhodno pa Kum in Zagrebški hrib. Ta razgled se mi je nudi pri cerkvi sv. Duha (628 m), kamor sem došel okoli poldneva, po dopoldnevni, brezuspešni, lovski hoji. — Moj največji užitek je, biti sam

v gozdu, poleg sebe pa imeti svoje zveste brake; tedaj uživam prav iz dna duše vso krasoto in slast narave, nemoten in prost, dokler se psi ne oglasijo. Ko pa le-te zaslišim, se vzdramim, lovec se prebudi v meni, in vsa pozornost se osredotoči na gonjo. Poznam jih, te svoje ljubljence, in če jih začujem, sem skoraj gotov, da bom streljal, ker njih geslo je: ali ustreliti, ali ujeti!

Sedem pri cerkvi na tla in uživam opisano krasoto. Mirni zrak mi donaša opoldansko ponižno brnenje bližnjih podružnic in mogočne glasove iz Zatičine, Sv. Vida, Krke, Kopanja in Šmarij. Da, celo iz Lipoglava, Police, Janč in Prežganj buči mi zamolkla harmonija zvonov na uho. In nehote odkrijem pred vsem tem tajinstvenim veličanstvom svečanega trenutka svojo osivelo glavo... Kako krasna si pač zemlja domača!...

Psov že dalj časa ni k meni, znamenje, da imajo sled... Naenkrat se mi dozdeva, da čujem glas Špijonov v daljini... In res! Tudi Turin se oglašča. Okoli cerkvice sv. Duha je pravi kraški svet, kotanja pri kotanji, in vse obraslo deloma z bukovino, gabrino ali neprodinim leščevjem. Le v presledkih čujem gonjo, a vendar se mi dozdeva, da gonijo proti meni.

Hitro vstanem, napnem petelina in čakam...

Okoli cerkvice same, se razprostira precejšnja košenina, obrobljena z leščevjem, in na košenino mora divjačina, ki jo psi gonijo, priti. Ko tako pazim, švigne naenkrat izza vogala, 40 korakov pod menoj, krasen lisjak. Opazil me je in kakor blisk se obrne, da bi izginil v leščevje. Toda, ne bo nič! Prepozen si, ti ljubček moj! Strel počí in z glasnim „kerrr“ (rederek slučaj pri zadetih lesicah) se povleče lisjak v leščevje in izgine v goščavi. Nato se pripodita psa po sledu.

Nekaj časa iščeta sempatja, strel jima je zmešal sled, pa kmalu „pogrontata“ kam jo je košatorepi prijatelj ubral, in javk, javk, javk... za njim. Jaz skočim par korakov navzdol, da imam večji pregled, in lisjak se mi zopet pokaže iz goščine, in sicer kacih 100 korakov pod menoj. Aha, vem dobro kam ti hočeš, v bližnjo lisino, ali prekasen si, zakaj Špijon in Turin sta že pri tebi. Lisjak se bliskoma obrne ko začiti pse tik za seboj in jima pokaže zobe, toda psa ga potlačita takoj.

To je bil ravs in kavs! — Turin ga je davil za vrat, Špijon pa se mu je zagrizel v lakotnico. Toda lisjak se je ljuto branil in Turina sekal, da je bolešno cvilil; pa tudi Špijonu je vsekali nekaj hudih ran. Ko to vidim jima pritečem na pomoč, vzamem močen oklešček in udarim parkrat krepko lisjaka po gobcu, kar je najboljša metoda v enakih slučajih.

Oba psa sta močno krvavela in sta bila uprav divja na lisjaka. Ko sem ga preiskal, sem videl, da sem mu bil prestrelil drobovje in sesul zadnji konec. Odpočivši se, se odpravim domov; Turin mi spodi med potjo še zajca, in psa ga toliko časa gonita, da mi pride pred cev in — v torbo. Kakor pa sem bil vesel vsega, res prekrasnega dne in lepega lovskega plena, tako malo mi je bilo vseh lisjaka in zajca nesti domov, debelo uro daleč. —

Lovske razmere v tolminskih gorah.

Piše M.

O d kar je stekla bohinjska železnica, se je odprl tujskemu prometu krasen kotiček slovenske domovine, ki je bil prej širši javnosti le malo znan, z ozirom na prejšnje jako slabe in neugodne, prometne zveze. Tolminska dolina je bila prej radi velike oddaljenosti od železnice le težko dosegljiva. Poznana je bila le Primorcem samim, in pa turistom, ki iztaknejo pač vsako še tako skrito gorsko selo.

Trg Tolmin, obdan na severni strani s krasnimi planinami in proti jugu z lepo obraslimi gorami, leži jako slikovito v obširni dolini; skozi njo se vije po eni strani bistra Soča, po drugi pa Tolminka, izlivajoč se neposredno pod trgom v Sočo, skupno potem drveč proti sinji Adriji.

Toda zašel sem predaleč! Nočem opisovati krajevnih krasot; te naj si ogleda vsak sam, ali kot turist, ali pa kot letoviškar. Očrtati hočem le lovske razmere v tej prelepi gorski pokrajini in sicer nekoliko po poizvedbah, nekoliko pa na podlagi lastnega opazovanja.

Z ozirom na lego, okolico in krasno polje, sodil bi vsak lovec, da mora biti tukaj res lovski eldorado. V planinah divje kože in ruševce, v lepih, bukovih gozdih srne in divji petelin, ob vznožju gora, obraslih z grmičevjem, zajec, na obširnem, lepem polju jerebic in prepelic v izobilju in ob bregovih Soče in Tolminke zavetišča rac in druge vodne divjačine.

Lovišča gamsov, ležeča med Črno prstjo in planinama Suka in Gradica, ter Kolkom in lovišča v Razorskih planinah okrog Škrbine, Migovca pa v Dobrenjšici, so v rokah kmečkih lovcev. Le-ti nimajo ne pojma, ne zmisla za racijonelno lovljenje in lovišča izkoriščajo do skrajnosti. Zdavnej bi bil izgnil zadnji gams iz naših planin, ako bi ta lovišča ne mejila na bogata in dobro oskrbovana lovišča grofa Khevenhüllerja in na bohinjski strani na Muhrov lov.

Ko na kranjski strani zavlada zima ter zapade sneg, posečajo gamsi južno stran julijskih planin, in takrat se jih prične tu loviti z vsemi dopustljivimi in nedopustljivimi sredstvi. Omenjeni kmečki najemniki lovov zastavijo takoj vse prelaze, koder prehaja divjačina, z močnimi železnimi pastmi (skobci) in od časa do časa jih hodijo pregledovat, — se je-li kaj ujelo. Koliko trpi uboga žival, ako ima smolo ter zajde v nastavljeno past, iščoč si hrane na kopni južni strani. — Pripetilo se je že večkrat, da se je našel v sproženem skobcu samo spodnji del zadnje noge krepkega gamsa. Kmečki najemniki opetovano prodajajo gamse ustreljene s kroglo v glavo, a s sledovi železja po životu, kar je očitni dokaz, da je bila uboga žival ujeta v past ter se v nji mučila mogoče po več dni preden ji je neusmiljeni lovec, pregledujoč svoje stave, pognal kroglo v glavo in jo rešil nadaljnjih muk. — Premnogo takih in enakih slučajev se dogaja; seveda se marsikaj zataji.*)

Vršijo se pa tudi pravcate gonje poklicanih in nepoklicanih lovcev. — V kasni jeseni se namreč vrnejo iz rumunskih, sedmograških, štajerskih in gornjeavstrijskih šum, krepki žilavi fantje, ki tam celo poletje drvarijo. Prilika in lovska strast, ki je vsakemu hribovcu že prirojena, privede marsikaterega do tega, da poseže po puški, ki si jo je nabavil v tujini, ter postane lovski tat. Miče ga zabava, miče okusna pečenka in nič manj „gamsbart“, da se z njim postavlja ob nedeljah v trgu. — Bohinjski lovski čuvaji vedo marsikaj povedati o gonjah na gamse, ki si jih dovoljujejo tolminski hribovci. Bajé so se bile prave pravcate bitke, pri katerih so pokale puške in žvižgale krogle kakor v vojski.

Tem ljudem je sila težko priti do živega. Rojen v planinah, mu je znan vsak prelaz, vsako sedlo in vsaka, najmanjša špranja v pogorju. Vrhutega pa postavijo ob gonjah na razglednih vrhah straže, ki imajo nalogo opozoriti tovariše, da se bliža lovski čuvaj, na kar jo ti urnih krač odkurijo čez mejo, rogajoč se čuvajem izza varnih vrhov. — Orožništvo je že premnogokrat poizkusilo tem predrznežem stopiti na prste, toda ne more jim blizi, izvzemši, da izvrši pri kakem osumljenju hišno preiskavo, ter najde v najugodnejšem slučaju kak prastari „šklop“, včasih celo brez petelinov. Risanico ima osumljenec seveda spravljeno ali v kakí pastirski koči, planinskem stanu, ali pa celo pod kako skalo, na prostem.

*) Opomba uredništva: Vsem tamošnjim lovcem, ki imajo količjak ljubezni do divjačine, bi svetovali, vsakogar, ki lovi gamse v pasti, naznaniti „Slovenskemu lovskemu društvu v Ljubljani“, ki bo storilo potrebne korake, da take suroveže doseže roka pravice.

Edina pomoč bi bila ta, da bi politična oblast nezaupljive osebe kot zakupnike lovišč odklanjala, ter da bi se za love v naših planinah zanimale osebe, ki jim lov ni dobičkarija; najboljša bi bilo, da bi prevzel ves lov v zakup „Lovski klub“ v Tolminu, ki šteje v svoji sredi mnogo dobrih in vestnih lovcev, ki bi jim bila ta izpremembra gotovo dobrodošla. Seveda bi se moral namestiti v eni mnogih gorskih vasic, vesten lovski čuvaj, ki naj bi bil tem zlikovcem vedno za petami ter vsak slučaj lovske tatvine ovadil sodišču; le-to bi pa moralo pri odmeri kazni uvaževati, da zgledi samo ne vlečejo, ampak tudi — plašijo.

V poletnem času naletiš na južni strani le redko na gamse; preženejo jih domače koze ter pastirji, ki nemoteno pasejo po tolminskih planinah.

Takoj ko gineva sneg na kranjski strani, se tudi divje koze vračajo tja, kjer niso izpostavljene vednemu vznemirjanju in kjer najdejo zopet zadostnega živila; izvabi jih tja pa tudi pridno pokladanje soli, ki jim gre posebno v slast.

Niže ležeča lovišča so v rokah posameznikov, zakupnikov ali lovskih družeb; tolminski in zatolminski lov je v rokah „Lovskega kluba“ v Tolminu.

Idealno lep čiginski in volčanski lov je prevzel v zakup v preteklem letu tolminski notar gospod dr. Fabris, ki lovi in divjačino neguje po vseh lovskih pravilih.

Istotako je lov katastralnih občin Volarje, Gabrije in Dolje v rokah res pravih lovcev gospodov deželnosodnega svetnika Primožica in odvetnika dr. Gruntarja. — Ti trije lovci imajo v svojih loviščih nameščena dva jako pridna lovška čuvaja, ki z vso vnemo skrbita za divjačino in trebita škodljivce, zlasti lisice, v zimskem času, kar se da. Omeniti moram tudi, da so omenjeni zakupniki izpustili preteklo leto 12 fazanov, ki so jako dobro prezimili; opažajo se sedaj večkrat na različnih krajih. Ako jim bodo lisice in dvonožna zverjad prizanašale, je upati da bode v Šoški dolini v doglednem času fazana dovolj. Lepa lovišča poseduje tudi „Lovski klub“ v Tolminu in znani tolminski Nimrod gospod plem. Premerstein, čigar lov se posebno odlikuje s „cepljenimi“ zajci, ki jih je sam zaredil.

Vsa ta lovišča so v najboljših rokah; priporočati bi bilo le to, da bi se bolj skrbelo za pokončevanje škodljivcev, kakor lisic, kun in različnih roparskih ptic. Tudi bi ne škodovalo nekoliko bolj paziti na pse-brake, posebno spomladi, kajti ako se greš zjutraj izprehajat, si gotov, da slišiš v enem ali drugem lovišču, posebno pa v neposredni bližini trga, veselo, pasjo godbo. Nekateri gospodje se za svoje ljubljence izven lovskega časa žal nič, ali pa prav malo brigajo. Taki psi škodujejo

mlademu zajčjemu zarodu neizmerno. — Pri jesenskih brakadah naj bi se pa tudi nekoliko izbiralo in ne na vse streljalo, kar pride pred cev. Po mojem mnenju za pravega lovca pač ni veselje, ako se vrača z lova z zajcem, ki je bolj podoben mladi mucki, kakor pa zajcu. In to se pripeti večkrat!

Tudi bi bilo potreba v tukajšnjih lovskih krogih vzbuditi nekoliko več zanimanja za perutnino. V zatolminskem lovu, za Grebenom, na Selcih, a tudi v Gradu, v Bučenici in na Senici slišiš premnogokrat leščerko ali jereba, ki se je zadnja leta v naših bukovih gozdih jako razširil. Saj pač ni lepšega lova, kakor mirno in tiho pohajkovati po lepem, bukovem gozdu ter na gotovih mestih klicati jereba, kar nam je gospod dr. Viktor Jeločnik v 8. in 9. številki našega vrlega „Lovca“ tako temeljito opisal. A tudi lov na skalnega jereba (na katorno), ki ga najdeš v naših gorah v izobilju, je jako zanimiv; seveda je treba zapustiti dolino in se nekoliko više potruditi. Za ta lov je neobhodno potreben frmač, ki ga pa v celem tolminskem okolišu ne najdeš. — Tudi bi bilo potrebno poljskim jerebicam posvetiti nekoliko več pozornosti in jim pokladati v hudi zimi, ko zapade sneg, ob talinah žito.

„Lovski klub“ v Tolminu naj bi se potrudil, da dobi v svoje roke love, ki so v kmečkih rokah, ki menjavajo leto za letom gospodarje, kar pač ni lovu v korist. S tem bi se lovstvo v tolminskih gorah dvignilo na višino, ki bi bila vsem tolminskim Nimrodom v čast.

OROŽARSTVO.

Strel s kroglo.

Dr. V. Jeločnik.

(Konec.)

Drugačna je stvar pri kroglah, ki imajo plašč deloma odstranjen, da gleda svinčeno jedro krogle več ali manj iz plašča. V trenutku, ko zadene krogla živalsko telo, posebno v kosteh, stlači se prosto, svinčeno jedro, krogla ima na koncu, s katerim sili naprej, veliko večjo ploskev kakor poprej, tedaj tudi večji upor, in hitrost, s katero hoče preleteti truplo, mora deloma, ali popolnoma oddati na sosedne plasti, to je kosti, meso, žile in tekočine (kri, mozeg), ki se nahajajo v navedenih delih telesa. Znano je, da se posebno tekočine jako težko stisnejo; iz te lastnosti tekočin in velike hitrosti, s katero prileti krogla modernih pušek v živalsko telo, si moramo razlagati ogromne učinke krogel majhnega kalibra. Ta način delovanja krogle imenujemo

hidravlični učinek in kdor ima priliko streljati pogosto divjačino z modernim orožjem s kroglo, se lahko prepriča, da je učinek ravno tam največji, kjer je zadet kak del telesa, ki ima mnogo tekočine v sebi, n. pr. strel skozi pljuča, kjer je mnogo krvi, strel skozi napolnjen želodec, v katerem je napol prebavljena, s tekočino (vodo) premešana krma. Pri takih streljih, posebno na kratke distance, se šestokrat zgodi, da krogla živali sploh ne prodere, temveč se razprši po vsem telesu, ker se vsa moč in hitrost krogle porabi v mehanično delo. Strel v kosti, ako imajo v sebi mozeg, ima podoben učinek. Najboljši te vrste strellov je vsekdar oni, ki zadene hrbtenico, ker v tem slučaju takoj otrpne živčevje.

Kakšno patrono naj tedaj vzamemo na primer za srnjaka? Katera izmed v prometu navadnih je najbolj priporočljiva? Jako moderna je že nekaj let sem za trocevke, navadne risanice itd. patrona kalibra 9.3 mm (360—9^{3/72}) dolga 72 mm. Basana je ta patrona z navadnim (rjavim) smodnikom št. 8 v okroglih zrnih. Naboj je 3½ g in krogla je kakor omenjeno legirana, ali pa s papirnim ovojem. Hitrost krogle je pri tej patroni 450 m; če vpoštevamo težo navadne krogle te vrste (12—14 g), dobimo kot pravo moč krogle 130—140 mkg; ta sila zadostuje, kakor je izkazala izkušnja ravno za srnjaka, za močnega gamza je že preslaba, posebno na večjo daljavo, izvzemši one strele, ki imajo tudi pri slabejih kroglah vedno dober učinek, na primer strel v hrbtenico. Za jelena in drugo divjačino najmočnejše vrste je ta patrona popolnoma neuporabna. Patrona 9^{3/72} je prišla namreč k nam iz Nemčije, kjer jo bašejo z brezdimnim smodnikom in spravimo ravno isto kroglo (12—14 g) na prvotno hitrost do 600 m, vsled česar dobi krogla moč 200 mkg, kar v obče zadostuje za navadnega lovca. Mi Avstrijci pa žalibog še nimamo brezdimnega smodnika, s katerim bi se dalo streljati navadne (legirane ali s papirnim vojem obdane) krogle, zategadelj patrone 9^{3/72} ne moremo prav izkoristiti.

V trocevkah nahajamo tudi šestokrat patrono (360) 8—57 ali (360) 8—58½, kalibra 8 mm, s krogli, ki imajo jeklen (ponikljan) plašč. V vseh patronah te vrste sem našel brez izjeme vedno basan brezdimni smodnik št. II (rauchloses Jagd- und Scheibenpulver Nr. II), kar kaže, da puškarji prav malo mislijo, kadar bašejo patrone. Z omenjenim smodnikom se namreč ne opravi prav ničesar, ker se ga more uporabljati le v mali količini, če ne, presega tlak smodnikovih plinov že varstveno dostopno mejo. Pri majhnemu naboju (1.0—1.2 g) tega smodnika pa ni mogoče spraviti krogle (10—12 g) do višje hitrosti, kakor do 400—425 m in moči 140—150 mkg; razvidno je tedaj, da tudi ta patrona zadostuje k večjemu za srnjaka. Pač pa imamo za to in podobne patrone (s krogli za nikljast ali jeklen

plašč) mnogo boljši smodnik, namreč oni, ki je basan tudi v vojaške patrone. Imenuje se ta smodnik „0⁵/₂ mm M 92“ (0⁵/₂ mm M 92 Scheibchenpulver). Ako ga nabašemo v eno zgoraj omenjenih patron 23—25 g, ne prekaša tlak smodnikovih plinov nikakor tlaka pri brezdimnem smodniku št. II, pač pa se povzdigne hitrost krogle na 550—580 m in s tem tudi njena moč (energija) na 200 mkg, kar zadostuje skoro za vso divjačino (najmočnejšo, n. p. medveda izvzemši).

Pa še eno dobroto imamo pri hitro leteči krogli, ki sem jo mimogrede že omenil: čim večja je hitrost krogle, tem ravnejša (manj obokana) je črta, v kateri leti, tem dalje tedaj lahko streljam pri enakem merjenju in mi ni treba jemati na večjo daljavo muhe „polne“ ali postavljati kvišku druge (vizirne) ploščice. Črta, po kateri se krogla premika proti cilju, je v tem slučaju iztegnjena (rasant).

Najmočnejše patrone so, kakor smo že omenilj one, ki se rabijo pri vojaških puškah, in (s polovičnim plaščem) v novjšem času tudi v lovsko uporabo. V to vrsto spadajo različne „Mannlicher-ce“, puške sistema Mauser itd.

Naša armada je oborožena z repetirko M. 95—8 mm, prirejeno za 5 strellov. Patrona ima v sebi 275 g zgoraj omenjenega smodnika M 92 in krogla tehta 15.8 g. Hitrost krogle znaša 600—620 m in moč njena 280—300 mkg, tedaj za vsako vrsto divjačine zadostna. Za lovsko uporabo pa ne služi navadno puška z dolgo cevjo, kakor jo ima na primer pehota, temveč skrajšani „karabiner“ ki ga imajo jez-deci ali orožništvo, pri katerem je hitrost krogle nekoliko manjša, vendar znaša njena moč še vedno 280 mkg. Isti učinek ima seveda tudi vsaka druga lovška puška (enocevka ali risana dvocevka), ki je prirejena za vojaško 8 mm-patrono; seveda mora biti dotično orožje napravljeno dovolj močno, ker znaša tlak plinov pri strelu z vojaško patrono okroglih 3000 atmosfer. Jako priljubljene so nekaj let sem repetirke Mannlicher-Schönauder, katerih imamo 3 vrste, namreč:

M. 1903 — kaliber 6.5 mm

M. 1905 — „ 9 mm in

M. 1908 — „ 8 mm

z naslednjo množino smodnika in težo krogle: (smodnik je tudi M 92).

6.5 mm — 2.4 g — krogla 10 g

9 mm — 2.8 g — „ 15 g

8 mm — 2.7 g — „ 13 g

Hitrosti krogle in moči so pri teh patronah naslednje:

6.5 mm — 670 m — 225 mkg

9 mm — 510 m — 195 mkg

8 mm — 600 m — 235 mkg

Če si ogledamo hitrosti in moči krogel teh treh patron, razvidimo takoj, da je krogla največjega kalibra, to je 9 mm izmed vseh najneugodnejša, ker ima klub teži 15 g najmanjšo moč, vsled primeroma majhne hitrosti. Krogla leti tudi v jako zakrivljeni, to je malo zleknjeni črti in je težavno na večje daljave pogoditi pravi način merjenja. Lovska praksa zadnjih let je tudi dokazala, da se opravi z Mannlicher-Schönauer-jem 9 mm izmed vseh treh pušek te vrste najmanj, posebno kar se učinka krogle tiče. Vzrok je iskati v smodniku M 92. ki je ustvarjen le za majhne (6—8 mm) kalibre. V patronah in puškah nad 8 mm ne izgoreva te vrste smodnik več pravilno in popolnoma, in se ne da njegova moč popolnoma izkoriščati. Z novim brezdimnim smodnikom št. III, ki se v kratkem uvede, dobi 9 mm Mannlicher-jeva krogla (13 g) približno 700 m hitrosti, tedaj tudi ravnočrten lét in moč 300 mkg. Tedaj šele pridejo 9 mm Mannlicher-ice do prave veljave; dosedaj so bile skoraj da neuporabne. Že iz tega zgleda razvidimo, kake važnosti da je hitrost krogle za lovsko uporabo dotične patrone, oziroma puške.

Najmanja Mannlicher-ica, to je kalibra 6.5 mm ima vsled velike hitrosti krogle (670 m) jako premo črto léta, in za srne, gamze in normalne jelene tudi zadostno moč; edino količina krogle (10 g) sem in tja ne dopusti, da bi krogla proizvala vso svojo moč, ker ji nedostaja mase in se pri majhnem upor (srnjak) včasih premalo razkroji.

Mannlicher-Schönauer 8 mm ima dovoljno hitrost (600 m) in precejšno moč; kljub temu pričakujemo od tega orožja z novim smodnikom (št. III) znatnega povišanja hitrosti in učinka in bode postalo potem univerzalno za lovce, ki uporabljajo repetirke.

Puške sistema Mauser imajo enake kakovosti, kakor prej omenjene, vendar je hitrost njih krogel, kakor tudi učinek v obče večji, ker jih izdeluje tovarna Mauser (Oberfeld na Nemškem) z nekoliko daljšimi cevmi (60 cm) kakor so cevi Mannlicher-Schönauer-jev (53 cm) in se na ta način smodnikovi plini popolnoma izkoriščajo, kar pri kratkih ceveh ni mogoče.

Glede basanja patron za strel s kroglo naj omenim na kratko le še sledeče:

Ponajveč si kupujemo patrone s krogli že izgotovljene, ker je najboljše, če jih baše izurjen puškar, ki ima vse v to svrho služee naprave, kakor merice, tehtnico, basalnico itd. Za lovca, ki hoče basati patrone s krogli sam, pridejo v poštev pravzaprav le naboji za navadni (črni) smodnik in svinčene (legirne) krogle. Ker se rabi za to vrsto patron izključno le debeloznati rjavi smodnik št. 8, ki se da dobro basati z merico, zadostuje, če puškar da pri nakupu puške tudi natančno merico, ki je z njo zajemati predpisano množino strel-

nega prahu. Smodnik v patroni naj ne sega čisto do krogle, na noben način pa ni patrone nabasati tako do cela, da bi se zrna, potem ko se pritisne krogla v patrono, stlačila in zmlela v prah. Razmleto zrnovje poviša takoj pritisek smodnikovih plinov in stori, da je strel neenakomeren. Svinčene in legirne krogle je treba v zarezah, ob obodu, namazati z lojem, da se po vijalu ne nabere takoj pri prvih strelkih svinec. Poleti, v hudi vročini, je dobro pridevati loju nekoliko navadnega voska, da je loj bolj trd. Paziti je na to, da spodnja stran krogle, ki seza v patrono, ni zamazana z lojem, ker dotika loja s smodnikom upliva neugodno na smodnik. Dobro je, med smodnik in kroglo položiti prav rahlo kepico bombaža; popolnoma napačno in nevarno pa je, zatolči naboj s strdim papirjem itd. kakor bi basal možnar. Pri pravilno basani patroni s kroglo moraš vedno slišati, da se smodnik v patroni nekoliko premika, če držiš patrono ob ušesu in jo potreseš.

Iz izstreljenih patron izderi kolikor mogoče hitro kapico (z nalašč zato urejenimi kleščami) in položi patrone v mlačno vodo, ki si ji pridejal nekoliko navadne sode ali za malo žlico salmijakovca, očisti jih potem od znotraj in zunaj skrbno, posebno v votlini za kapico in prederi z iglo luknjice, ki vodijo iz te votline v patrono. Posušiti je mokre patrone najboljše na solncu ali ob gorki peči, nikdar pa pri toliki vročini, da bi kovina (med) izpremenila prvotno barvo.

Glede krogel (svinčenek) je najboljše rabiti že izgotovljene, ki so vlečene, ne ulite; dandanes so te vrste krogle cenejše, kakor če jih ulivaš sam. Ulite krogle so vedno neenakomerne, neenake v premeru in teži in streljajo slabše, kakor vlečene.

Patrone z brezdimnim smodnikom je basati vedno s stehnico, ker že prav majhni razločki v teži smodnika (0.1 grama) vplivajo na tlak smodnikovih plinov, hitrost krogle itd. tedaj na ves strelni učinek. Tudi je oblika brezdimnega smodnika (ploščice, skledice) nepripravna za basanje z merico, ker je treba odmeriti množino smodnika popolnoma natančno. Za brezdimni smodnik je tudi pri strelu s kroglo treba posebno krepkega netila (Spezialzündung).

Patrone za brezdimni smodnik bašemo navadno s krogami, ki imajo vôd ali plašč (Mantelgeschosse).

Krogle s papirnim plaščem je namazati še-le potem, ko so že pritisnjene v patrono s tenko maščobo ali oljem, da smodnik ne pride z mažo v prav nobeno dotiko.

Krogle s kovinskim (jeklenim, nikljastim, bakrenim) plaščem mazati s katerokoli maščobo pa je nezmisel, dasiravno se to čestokrat vidi celo pri puškarjih.

Pri vstavljanju krogel je paziti na to, da tiče dosti trdno v patroni; če se krogla premika v vratu patrone, treba je patrono nekoliko zadrgniti ali priščipniti. Patrone, ki so se že večkrat rabile, se morajo spraviti zopet do pravega premera (rekalibrirati).

Paziti je tudi na to, da tiči krogla enakomerno, ne premalo, še manj pa pregloboko v patroni, in pa da je vstavljena popolnoma naravnost (centralno) v vrat patrone. Pregloboko tičeče, ali poševno vstavljene krogle, posebno one s kovinskim plaščem, so nevarne za cev in streljajo slabo, istotako krogle, pri katerih je svinčena konica, ki gleda iz plašča, obtolčena in stlačena.

Vsem slovenskim lovcem, ki streljajo divjačino, pripadajočo k visokemu lovu, s kroglo, želim lovski blagor in upam, da se tudi oni, ki so dosedaj mrcvarili srnjaka s šibrami, kmalu izpreobrnejo.

S tem za letos končam.

Iz lovskega nahrbtnika

Deželna lovska razstava v Ljubljani. Glavni namen dunajske lovske razstave je bil, pred javnostjo dokazati, kakega velikega znanstvenega in gospodarskega pomena je — lov. Ta dokaz se je v polnem obsegu posrečil, zakaj razstava je uspela v vsakem oziru nad pričakovanje. Blagodejni vpliv tega dokaza se že prav izdatno opaža, zakaj oni, lovu sovražni glasovi, ki jih je bilo še pred kratkim tako pogosto in povsod čuti, so umoknili in sedanje javno mnenje je lovu bolj naklonjeno, kakor kedaj prej.

Sledeč smotru javnosti predočiti pomen lova za vedo, narodno gospodarstvo, ljudsko zdravstvo itd., — je kranjski deželni komite dunajske razstave sklenil prirediti lovsko razstavo tudi — doma v Ljubljani. V ta namen je dal vse predmete, iz kranjskega oddelka na Dunaju prepeljati v Ljubljano in jih razstaviti v Mestnem domu. Ker je pa dvorana Mestnega doma veliko večji, ko ona na Dunaju, je bilo treba vso zbirko nekoliko pomnožiti. Uredil jo je muzealni kustos v pok. gosp. Schulz in reči se mora, res spretno in veleukusno. Kaj se vse vidi na razstavi, ne moremo pisati, ker bi nam opis vzel preveč prostora, in ker smo že v 5. štv. „Lovca“ prinesli podroben opis v posebni prilogi. Reči moremo samo to, da je razstava velezanimiva in da je škoda, če si je vsak lovec ne ogleda.

K otvoritvi, ki se je vršila dne 26 t. m. ob 1/2 1 uri, se je bilo zbralo zelo odlično občinstvo. Opazili smo deželnega predsednika barona Schwarza, dvor. svetnika grofa Chorinskega, Nj. ekscelenco feldmaršallajtnanta Matuško, deželnega glavarja Fr. pl. Šuklje-ta, dež. odbornika dr. Evg. Lampeta in dr. Vlad. Pegana, dalje Otona barona Apfaltrerna s soprogo, predsednika „Kranjskega društva za varstvo lova“ grofa Margherija, barona Rechbacha, finančnega ravnatelja Klimenta, finančnega prokuratorja dr. Pesjaka, dvor. svetnika Kalteneggerja, deželnevlade svetnika viteza Laschana, polkovnika pl. Hollegho, Radičeviča in Thalhammerja z več častniki, gozdnega nadzornika Rubbijo, policijskega svetnika Lauterja, predsednika kranjske hranilnice Bamberg, ravnatelja Luckmanna, ravnatelja Rögerja, gozd. mojstra Hladika itd.

„Slovensko lovsko društvo“ so zastopali predsednik dr. Lovrenčič, podpredsednik dr. Bretl in odborniki: Klobučar, Martinc, dr. Ponebšek, Šerko, Šturm, Zakrajšek, ki so pri tej priliki nastopili prvičkrat z društvenim znamenjem, kar se je precej opazalo.

Razstavo je otvoril vsled odsotnosti predsednika kneza Windischgraetza, prvi podpredsednik deželni glavar pl. Šuklje s slovenskim nagovorom, povdarjajoč poučni smoter današnje razstave. Reči moramo, da že dolgo nismo čuli iz tako kompetentne strani tako objektivne sodbe o pomenu lova za vedo in narodno gospodarstvo. Izbrane besede, govornjene v svečanem trenutku s primerno slovesnostjo, so globoko učinkovale na občinstvo, in lahko rečemo, da lepšega, dostojnejšega pričetka razstavi sploh želeti ne bi mogli.

Lovci, komur je bil Dunaj predaleč, naj mu bo vsaj Ljubljana dovolj blizu!

Lovski ples. Odbor „Slovenskega lovskega društva“ je v seji dne 25. t. m. sklenil prirediti koncem januarja ali pričetkom februarja 1911 lovski ples v veliki dvorani hotela „Union-a“. Slovenske lovske kroge opozarjamo že sedaj na to prireditve, ki pomenja prvi korak društva v domače, družabno življenje. Sodeč po zanimanju, ki že sedaj vlada za to prireditve med lovci, je pričakovati številne udeležbe tudi z dežele, kar bi bilo posebno želeli. Upajmo, da se odboru posreči privabiti na ples tudi izvenkranjske Slovenke in Slovence.

Občni zbor „Slovenskega lovskega društva“ za leto 1911 se bo vršil že koncem januarja ali pričetkom februarja 1911 in sicer isti dan, kakor ples. Popoldne bomo zborovali, zvečer pa plesali. Ker bo mukam zborovanja sledila zabava na plešišču, je pričakovati častne udeležbe.

Cesarji na lovu. Ko je bil nedavno ruski car v posetu nemškega cesarja, je le-ta svojemu gostu na čast priredil velik lov na jelene. Ustreljenih je bilo vsega skupaj 432 jelenov in sicer jih je ustrelil ruski car 33, nemški cesar pa 24.

Na dvornih lovih, ki so bili od 11. do vštetega 23. novembra t. l. pri Kis-Jenő na južnem Ogorskem, so ustrelili dne 21. novembra 606 zajcev, 207 poljskih jerebic, 3394 fazanov, 3008 fazank in mladičev, eno lesico, dne 23. novembra pa 1941 kosov različne divjačine. („Wiener Zeitung“.)

Dr. J. P.

Popolnoma belo veverico z rdečimi očmi je ustrelil medicinec Steinfelzer pri Sv. Ani na Krempergu — kakor poroča „Slovenski Narod“ z dne 24. t. m. št. 415.; upa pa še dobiti popolnoma črno veverico, ki je pa še redkejša kakor bela (primeri št. 9., str. 176. „Lovca“.)

Dr. J. P.

Tri vidre en dan je ustrelil kmet Družovič iz Senarske, kakor poroča „Slovenski Narod“ z dne 24. t. m., št. 415.

Dr. J. P.

Volkovi so se pojavili na Kočevskem. Tako so predrzni, da si upajo prav do hiš.

Nekaj o jerebu. Po zaključku klicanja jerebov, ki je kakor meni gosp. dr. V. Jeločnik edini pravi način lova na to pernato divjačino, — si ne morem kaj, da da bi ne omenil nekega pojava, ki mu ne znam pravega povoda. Opažam pa ga že mnogo let sam, potrdila sta mi ga pa tudi oba moja prijatelja gospoda pl. K. Kamnogoriška in enako tudi moj sin, vsi trije znani lovci na jerebe.

Ako se dobro skriješ in kličeš, a jereba bodisi ni v bližini, ali da se ti ne odzove, se začnejo kmalu oglašati šoje (Gorenjci rekó „šoge“) in senice, prav tako, kakor se odziviljata šoja in senica klicu na „čvink“ (sovin klic). Nekoč sem se hotel prepričati, kaj pravzaprav ti ptiči nameravajo. Stal sem med dvema

smrekama kakor prirastel, dobro skrit in oblečen tako, da me ni bilo lahko izpoznati. Šoja je bila tako predrzna, da je sedla tik nad mene in ko me je izpoznala, odletela z glasnim krikom, prepodivši najmanj štiri druge šoje, blizu mene. Resnici na ljubo moram še povedati, da je zapustila „vizitko“ na mojemu klobuku. Kaj so hotele šoje pri meni?

Senice se tudi nič ne bojijo in silijo v klicatelja. Pa tudi veverica priskače prav rada in pogostoma prav v bližino, da, celo na drevo nad lovca, ako je lovec miren.

Pobratim — ornitolog dr. J. P. mi je zatrjeval, da je vsemu temu kriva radovednost. Toda sam se ne strinjam stem nazorom, in to radi tega ne, ker pri klicanju in lovljenju šoj na čvink se le-te gotovo ne približajo iz radovednosti, marveč gola srd na sovo jih privede do lovca, kakor tudi kragulja, kose in žalibog, nebroj senic, ki se lovijo na lepenke.

Da vsi dnevni ptiči sovo sovražijo je naravno, ker sova uniči ponoči marsikatero gnezdo in ptico. Ali kaj naj bo pravzaprav vzrok slične sovražnosti zoper jereba? Klic jerebov ni niti podoben sovinnemu, in naj kliče še takov šušmár.

Morda je eden ali drugi solovcev že opazil, kako se vede jereb sam proti drugim ptičam, ali sploh zaznal malenkost, ki bi opravičevala ta nasprotstva? Edino sovraštvo, ne pa radovednost, more biti pravi vzrok tega pojava. Pri večerici naj velja radovednost, dokler ni bolj verjetnega sklepa, — ampak pri šoji in senici?

P. Višnjan.

L I S T E K

Trinajsti medved.

Spisal Rado Murnik.

II.

Molče sta jahala oče in sin po ravnini, omejeni na zapadu in jugu z gorami. Pastir Mikula Balaban je naglo cepetal za njima.

Solnce se je bližalo zapadnim višinam, pokritim s hrasti. Že je jelo izgubljati svojo moč; sveža sapa je vlekla od gora v dolino in mešala ondukaj nabrano toploto s hladom.

Malone vse grmovje je bilo okrašeno z zrelemi rdečimi in črnimi jagodami; le malokod je stal popolnoma zelen grm, nekako v zadregi, da nima tudi že on nove, pisane jesenske obleke. Umirajoče cvetlice in poluvelo listje je polnilo zrak s trpkom vonjavo. Ob smrekah in borovcih je šumela mala, tukaj plitka reka nizdolu, proti jugu. V divjem pragozdu zgoraj je tožno požvižgaval sokol. Stroga, hladna lepota je odlikovala to samotno pokrajino. Nad vse je ljubil oče Ohrim Dehtjarenko to dolino, te gozde in gore.

„Tukaj je ugrabil medved kravo,“ je dejal Mikola, si odganjal mnogobrojne komarje in pokazal na desno. „Samo malo se je uda-

ljila od čede, očka, samo malo, toda on je, skrit v zasedi, prežal na njo — pa jo je, potuhnjenec kosmatinski !“

Od rdečerjave strjene mlake je kazala krvava sled po poteptani travi dalje po ravnini in po polagoma se dvigajoči rebri proti zahodu. Visoko nad njih glavami so pluli jesenski oblaki, legak srebrni par, čudovito krasno osevan od solnčnih žarkov, pluli proti hribom in goram, koder so sivele med hrastovjem kljubovalne golonage skale in razpokane tokave, pluli, kakor bele ptice nad visoko cerkvijo.

Tiho so se napotili dalje. Tla so bila tuintam posuta z gobami, pod hrasti pa z želodom, ki je medvedu poleg medu najljubši posladek.

V pesku in na vlažnih krajih sta videla mnogotere sledi šakalov, jelenov, merjascev in fazanov.

Mladi Kasjan je mislil na svojo ljubico. Zdelo se mu je, da vidi lepooko Arino pred sabo v vsej njeni sveži bujnosti; srce mu je polnila neopisna blaženost — ali že ga je pretresla bojazen, da ostanejo vse njegove želje le sen, in skoro je zahrepenel po neznanem večnem miru.

„Ni me marala poljubiti,“ se je domislil in obrvi so mu lezle skupaj. „Čakaj, čakaj! Ne pogledam te cel mesec!“

Zavihtel je nagajko, črni kazaški bič, da je poskočil njegov konj in nejevoljno potresel glavo in grivo.

„Ne, teden dni naj traja kazen,“ je premišljal Kasjan. „Pa . . . Arina se boji zame. Taka so dekleta. Jokala se bo doma. No, pa naj se malo pojoka! Otročja je še.“

Oče Ohrim pa je ugibal le o medvedu.

„Trinajsti medved!“ si je dejal. „Pravijo, da je posebno nevaren. Toda, ali nisem dobro oborožen? Vsem dvanajstim sem ustregel samo z nožem ali s sulico; danes pa imam sabo tudi izborna flinto. Streljati hočem le v sili.“

Nabil je veliko, težko „flinto“ s kroglo in nasul smodnika na prašnico.

Kmalu nato je njegov konj vzdignil glavo, strigel z ušesi, grizel žvalo, širil nozdrvi, se prestopal neredno in se jel ustavljati. Tudi sinov rjavec je prihajal nemiren in plesljal vedno na enem mestu.

„Blizu je!“ je zašepetal pastir Nikola Balaban plaho, vzdignil drgetajočo roko in se prekrižal ves blede.

„Molči, žaba!“ ga je ukoril stari kazak in razjahal konja.

Tudi sin je skočil iz sedla. Privezala sta oba konja ob hrast.

„Pazi tu na konja, Mikola!“ je ukazal Ohrim Dehtjarenko.

Nič kaj rad ni ostal Mikola sam pri živalih. Hudo se mu je mudilo na hrast v skrivališče.

„Ako pride medved, požre konja,“ je preudarjal modro. „Potem bo menda vendar sit in se ne bo menil zame, suho siroto! Vaju dva tam doli pa obvaruj Kristus!“

V tem sta stopala oče in sin oprezno dalje, pozorno gledaje na vse strani. Nista hodila dolgo, ko se je ustavil Ohrim.

V dračju je močno zašumelo, vejice so se upogibale in lomile; naposled je padlo nekaj težkega na tla.

„Pozor!“ je opomnil oče.

Gosto grmičje je bilo nekaj trenutkov mirno — zdajci pa se je zavalilo iz orumenelega in ordelega listja ogromno kosmato telo z velikansko kratkouho glavo.

Ohrim Dehtjarenko je krepkeje stisnil sulico v desnici.

V tem se je medved docela izluščil iz goščave. Bil je velikan med velikani. Ko je zagledal oba lovca, je iztegnil kratki debeli vrat, pomolil svojo orjaško glavo kvišku in naprej, odprl rdeče žrelo in zarenčal večkrat v kratkih presledkih. Krasno se mu je bleščalo prebelo zobovje in iz gobca mu je puhnila siva para v hladni jesenski vzduh. Sin je dejal svoj široki nož med zobe in prijel vilasti skopec z obema rokama.

„Kasjan, ti od leve, jaz od desne, hajdi!“ je velel oče. „Pazi! Ko ga uloviš v vile za vrat, ga drži krepko! Takoj ga prebodem s sulico!“

Tedaj se je kosmatinec obrnil in jo hotel popihati. Ali starejši kazak mu je zagnal kamen v glavo; zadel ga je na smrček. Razkačena zverina se je okrenila, zarjovela in hitela naravnost proti očetu.

Srce je jelo utripati mladeniču na vso moč. Ni bil prvikrat na medvedjem lovu, ali nikdar še ni bil videl tako velikanske zveri. Premagoval ga je doslej neznan strah.

„Trinajsti medved!“ mu je blisknilo po možganih. „Kakšen je! Kakšen je! Raztrga naju obadva. Tam sta konja . . .“

In že mu je stopila drgetava noga nazaj, zasukal se je, spustil vilasti skopec na tla in vzel nož iz zob.

„Kaj, ti strahopetec!“ je kričal oče in pljunil jezo za njim. „Bolj si bojazljiv nego mali Mikola! Sram te bodi! Treseš se, ti . . . Fej! Da bi te črna kuga!“

Toda že je tekel Kasjan v polublaznem strahu kakor jelen proti konjema. Mahoma je prerezal povodec, skočil ko mačka v sedlo in se spustil, sklonivši glavo nizko nad konjevo grivo, v divjem diru po ravnici.

Ko je zverina zagledala bežečega Kasjana, se je obrnila od očeta in planila za sinom. Navidezno tako nerodni in okorni medved se je izkazal v svoji divji jezi čudovito spretnega in hitrega tekača, zlasti

ker je šlo nekoliko navkreber. Jezdecu je padla kučma z glave; plašno se je oziral za strašnim preganjalcem in zagledal daleč za medvedom svojega očeta, ki je drevil za obema.

Kasjan je dospel do strmega prepada. Globoko spodaj se je penila šumeča voda ob utrganih skalah. Hladno je velo jahaču iz brezdna v razgreti obraz. Zažvižgal je konju, stisnil zobe in dvignil nagajko. Kakor ptica je preletela žival zevajoči prepad in se srečno ujela na drugem bregu. Medved pa je obstal ob širokem brezdnu in ves razjarjen otepaval deblo samotnega javora. Velika množica ptičev se je preplašena dvigala in kričala ob stenah in skalah v globini.

Tačas se je bližal starejši Dehtjarenko na openjenem konju. Grozovito je zarjul medved in se obrnil proti drugemu sovražniku.

Ko bi trenil, je skočil kazak s konja in pokleknil na tla. Takoj je oddirjal konj, medved pa je preteče renčal, se vzel na zadnje noge in se vegal nekaj korakov bliže.

Ohrim ga je čakal kakor pribit in držal kazalec ob napetem petelinu; pazil je na vsak mig srdite živali in vedno sledil s puško medvedovi glavi. Le trenutek je obstal koconožec mirno, očitno začuden, da se lovec ne gane; nepremično ga je gledal s svojimi drobnimi očmi.

„V imenu Očeta in Sina in svetega Duha,“ je šepetal Ohrim po kazaškem običaju.

In zdaj je počilo s kratkim, ostrim pokom.

Strahovito je zarjovela zverina, omahnila in se zrušila kakor težak kamen na tla; strel je odmeval od bližnjih gora.

Stari Dehtjarenko je skočil par korakov nazaj in nastavljal sulico. Ko se je razkadil dim, je videl, da se valja besno rjoveči medved v travi, vrti oči in ga gleda s pogledom, ki ga pozna le medvedar. Zastonj je poizkušala zverina vstati: grizla je sama svojo skelečo rano in razkopavala rušo. Prestreljene so ji bile prsi in prejkone tudi ledvena hrbtenjača. Vedno iznova je zamahovala s sprednjima šapama, kazala gole podplate in zasajala kremplje v zemljo. Krvave pene so ji prihajale iz gobca. Hotela je vstati, toda zadnje noge so obležale ohromele na poteptani travi.

Bliskoma je skočil Ohrim bliže in zabodel medvedu sulico v srce. Le nekajkrat so izpreleteli krči orjaško truplo, nato pa je zver počasi iztegnila drhtajoče noge in se ni ganila nič več.

„Trinajsti medved!“ se je obradoval Ohrim, trepetaje od velike razburjenosti. „Trinajsti medved! Mrcina tehta gotovo svojih petnajst pudov*). Hvala Tebi, Bog, da si mi prav vodil roko!“

Prisopihal je pastir Mikola.

„Ali smo te dobili, ti peklenški požeruh, ti razbojnik in tat, ti hinavec!“ je zdaj hrabro zabavljal mrtvemu medvedu. „Zdaj nam ne boš več kradel živine, ti mrcina gnusna, ti strahopetec!“

In zgrabil je vejo in jel navdušeno obdelavati „strahopetca“, ki so ga malodane pokrivali komarji in muhe.

Ohrimu Dehtjarenku pa je otemnel obraz. Bilo mu je, kakor da mu oledeneva vsa kri: domislil še je svojega sina . . . In zapodil je zasopenega pastirja domov.

„Sin! Sin!“ je kriknil in zamahnil s težko pestjo. „Kaj poreko moji prijatelji Golubenko, Zadorožni, Fomuškin, Prokopovič, Baklašev, Iljaska, Sidorenko! Kakšen je kazak, ki more zapustiti v nesreči tovariša! Kakšen je kazak, ki more zapustiti v nevarnosti rodnega očeta! — Kasjan, sovražiti te moram kakor najpodlejšega Tatara!“

In zagorelo mu je po vseh žilah kakor ogenj in zamrmral je skozi stisnjene zobe: „Umreti moraš!“

In iznova je nabil puško s kroglo.

(Konec prih.)

RIBARSTVO

Kako sem ribaril ob Idrijci.

Pripoveduje Miha Črné.

(Konec).

Tudi pri lipanih nisem imel smole, kakor prej ne pri postrvih, in tudi marsikak redek slučaj se mi je pri tem pripetil. Tako n. pr. se mi nekoč ujame lipan manjše mere. Ker sem hotel, da bi se bil sam iztaknil in šel svobodno pot, sem ga potegníl samo na obrežje, kjer je bila voda precej plitva. Nekaj časa se je metal sem-patja, ker je bil pa dobro ujet, se ni mogel rešiti nesrečnega trnka. Kar naenkrat se vrže iz vode velika postrv, po moji sodbi najmanj $1\frac{1}{2}$ kg težka, zgrabi lipana črez sredo in hoče ž njim oditi nazaj v vodno globočino. In tako trdovratna je bila ta postrv, da lipana ni hotela izpustiti, niti ko sem segel z roko v vodo in vse skupaj bacnil na suho. Šele na suhem je to predrznico zapustil pogum, da je lipana spustila. Žal, da je bilo to v času, ko se ne sme postrvi loviti, zato sem postrv spravil nazaj v vodo.

Ker sem svojim prijateljem večkrat pravil, kako zanimiv je lov ob Idrijci, so se mi kmalu začeli priporočati, naj jih vzanem

seboj. Jaz sem te prošnje po možnosti ugodno rešil in dovolil tudi drugim loviti. Tako n. pr. sta некоč lovila moj prijatelj Št., ki pa veliko bolj slovi, kot dober lovec na gamse, kakor pa ribič, in pa prof. F. Jaz sem imel nek važen opravke in sem pustil gospoda, da sta nekaj časa sama lovila. Ko sem bil s svojim poslom gotov, sem šel za njima. Prof. F. je imel dva lipana, prijatelj Št. je pa hodil ves obupan semintja in bil mnenja, da je to delo silno dolgočasno, ker je v tej vodi malo ali pa nič rib. Zlasti ga je jezilo, da je že en trnek izgubil. Ko prideva skupaj mi pove svoje težave, in mi pokaže, kje mu je ostal trnek v vodi. Jaz ga poučim, da v takih prostorih ni potreba odtrgati vrvice, da se lahko odpne, in mu pokažem, kako je vreči trnek, da se mu ne zaplete v kamenje. Toliko da je bil trnek v vodi, že riba prime, jaz potegnem, in izvlečem $1\frac{1}{2}$ kg težko postrv. Nato vržem še enkrat in takoj potegnem drugo, ki ni bila dosti manjša od prve. Moj prijatelj Št. je bil prepričan, da voda ni tako prazna, kot je sprva mislil in je vnovič poizkusil svojo ribiško srečo. Pomikali smo se proti Sv. Luciji in ni bilo dolgo, ko se je obema gospodoma povrnila dobra volja. Ujeli smo vsi trije 8 kg postrvi in 6 kg klinov. Ker je bilo že zadosti plena, pravim gospodoma, da moramo nehati. Moj prijatelj Št. se pa ni mogel zdržati, da bi ne vrgel še enkrat svojega trnka. Pa kakor za kazen se mu trnek zatakne med kamenje. Jaz mu takoj pridem na pomoč in se mi res posreči vzeti trnek ven. Nato pokažem, kako se more na taki plitvini loviti. Takoj pri prvem metljaju opazim, da je bilo nekaj blizu, zbok tega vržem še enkrat trnek v vodo, vrvica se napne, in kaj izvlečem? — 4 kg težko postrv!

Lep uspeh sem imel letos maja mesca. Dobil sem naročilo ujeti večjo množino rib. Zato sem povabil zopet svojega prijatelja Št. in pa gospoda V. Peljali smo se do Sv. Lucije, potem pa šli peš do vasi Slap. Ker je tam most, smo se razdelili na obe strani. Šli smo nekoliko navzgor in lovili nazaj proti mostu. Lovili smo vsak zase. Naenkrat me pokliče gosp. V., naj mu grem pomagat, ker se mu je ujela riba, ki je pa ne zna spraviti iz vode. Jaz hitim tja in vidim da ima na trnku postrv, najmanj 2 kg težko. Gosp. V. mi pove, da sta še dve ribi plavali okrog. Pogledam natančno in vidim res veliko postrv plavati okrog ujete. Takoj vržem trnek in že sem jo imel natakajeno. Ker sva z gospodom V. stala skupaj, sta se ribi metali semtertja, tako da sta se tudi vrvici zvezali skupaj. Ker sem videl, da ni druge pomoči, sem moral zlesti po škarpi 4 m globoko na obrežje in potegniti ribi iz vode; ena je imela 3 kg, druga pa 2 kg. Popoldne je gospod V. lovil na ravno tem mestu. Takoj ko vrže prvič trnek v vodo, ujame postrv 4:20 kg težko. Jaz sem lovil na nasprotni strani, in sem ujel zapovrstjo dve postrvi po 2 kg težki. Tudi

moj prijatelj Št. je imel srečo, pri tem pa tudi smolo. Ko hoče potegniti na suho težkega klina, se zažene iz vode postrv najmanj 5 kg težka, in mu hoče klina iztrgati. Ko je opazila, da je klin ujet, ga je izpustila in izginila v vodo. Če bi bil imel tako ugodno obrežje, kakor sem ga imel jaz v prej omenjenem slučaju, bi se mu bilo morda posrečilo, postrv z roko ali nogo vreči na suho. Ta dan smo ujeli 40 kg postrvi in 10 kg klinov.

Izredno težko postrv sem pa ujel letos meseca maja v Soči v lovišču gosp. V. bila je 6 kg težka.

Za enkrat naj bo to dovolj. Prihodnjič morda še kaj.

Iz ribarske mreže.

Bakterijologično preizkušanje ribjega mesa. Bakterije imenujemo male, s prostim očesom ponavadi nevidne glivice, ki nosijo v sebi kali različnih bolezni. O tem, kakšne bakterije se nahajajo v že pripravljenem ribjem mesu si učenjaki še danes niso na čistem.

Tako so n. pr. na Higijeničnem zavodu v Štrasburgu na Nemškem dognali, da je kuhano ribje meso popolnoma prosto bakterij, da sicer za nekaj dni strahovito smrdi, toda, da ima izvrsten okus.

V Švici in sicer v Curihu so pa preizkušnje pokazale, da tudi kuhano ribje meso ni brez bakterij, ampak, da je uprav tako meso zelo ugodna podlaga bakterijam. Kuhano ribje meso je po mnenju curiških bakterijologov k večjemu 24 ur užitno.

Stvar je zelo zanimiva, tako s stališča javnega zdravstva, kakor tudi z gospodarskega. Da se končno dožene kedo ima prav ali Nemci ali Švicarji, so Nemci še enkrat povzeli preizkušanje in sicer zopet Higijenični zavod v Štrasburgu. V to svrhu so hranili sveže ujete, morske in sladko vodne ribe, nekaj dni na ledu. Ribe so bile popolnoma zdrave in se ni našlo ne znotraj ne zunaj niti najmanjših bakterij. Nato so nekaj rib spekli in skuhalo in jih shranili na zračnem prostoru, kjer je bilo 14–15°C toplote. Preiskava je pokazala, da so bile ribe, ko se jih je delo hladiti popolnoma čiste in take so ostale celih 5 dni. Če se torej kuhane ali pečene ribe prej usmrade, je temu kriva samo nesnažna posoda, ali pa zaduhla shramba.

Cene rib na Dunaju. V zadnjem času so imele ribe na dunajskem trgu take-le cene: postrvi 6–11 K, ščuke (žive) 2–3 K, mrtve pa po 2 K, lososi 8–16 K, somi 4–5 K, sulci 2–5 K, mreke 1–60 K, klini 60 h do 1 K. Vse te cene veljajo za 1 kg.

Književnost.

Lovačko-ribarski viestnik ima v 3 zadnjih številkah nastopno vsebino: št. 8.: R.: Trofeje u lovačkoj izložbi. — Drag. Matizović: Zabrana lova vrebanjem na srnjake u županiji modruško-riječkoj. (Odgovor g. Z. Turkalju). — J. Paurić: O dozvoli za ubijanje srndača i srna jalovica. — Dr. Aug. Lang-

hoffer: Redarstveni pas u službi redarstva, većih posjeda, šumarija, lovačkih revira. — Dopisi. — Listak: Društvene vijesti. Ornitologija. Ribarstvo. Književnost. Raznoliko. — Št. 9.: R.: Sa lovačke izložbe. — Dr. Aug. Langhoffer: Jegulja. — R.: Peti međunarodni ornitološki kongres u Berlinu. — DOPISI. — LISTAK: Društvene vijesti. — Statistika lova. — Iz upravne prakse. — Naredbe i zakoni. — Kinologija. — Ornitologija. — Raznoliko. — Št. 11.: Dr. A. Langhoffer: Jegulja (Nastavak). — J. Bönel: Lovne renuje. — Jos. Zimmermann: Lovne prilike u lovištima oko vonje Orlave. — C. pl. Zajc: Lov na medveda v područja kralj. šumarije Ogulinske 1898. — Dopisi. — Listak: Društvene vijesti. Statistika lova. Ornitologija. Ribarstvo. Lovačko-ribarski vjestnik izhaja, kakor zmože v 8 štev. „Lovca“ naznanili, poenkrat na mesec in velja za celo leto 8 K. — Naročnido prejema: predsjedništvo općega hrvatskoga društva za gojenje lova i ribarstva u Zagrebu. „Viestnik“ toplo priporočamo slovenskim tovarišem.

Dr. J. P.

Listnica upravnništva

Od onih gospodov, ki naročnine še niso bili plačali, list pa vkljub temu prejemali, smo si dovolili naročnino izterjati potom poštnega plačilnega naloga. Pri tem se nam je v več slučajih pripetila pomota, da smo terjali tudi take naročnike, ki so naročnino že plačali. Take pomote so pri vsakem listu prve čase neizogibne, posebno, če upravništvo nima dovolj osobja na razpolago. Naj nam torej oni, ki so bili neupravičeno terjani, tega ne zamerijo. Nekaj je pa tudi takih, ki se jeze, da smo jih sploh terjali, čeprav upravičeno. Tem gospodom pa si usojamo povedati, da smo že od početka razglasili, da smatramo vsakogar, ki prvih 2 številk ne vrne, za naročnika. Tudi pozneje smo večkrat opozarjali gg. naročnike naj poravnajo naročnino. Kdor ni plačal, temu se torej ni storila prav nobena krivica, če je prejel opomin. Cena listu je tako nizka, da nižja sploh ne more biti; ali naj še to poizgubimo? Kdor je list prejemal, naj bo vendar toliko dosleden, da ga plača. To je najmanj, kar smemo prositi!

MALA OZNANILA.

Dve krotki vidri, samca in samico, po 6 mescev stari, zelo krotki in vajeni domači hrani, prodaja Josip Levstik, oskrbnik, Bizeljski grad, pošta sv. Peter pod Sv. Gorami, Štajersko.

Dva istrijanska braka, rjave barve po 6 mescev stara, krasno razvita, izbornih starišev prodaja Fran Stelc v Kamniku.

Krasno frmačko 1½ leta staro, izvrstne pasme, brez dresure, toda povsem nepokvarjeno, prodaja zelo poceni Milka Pevec v Radovljici.

Frmača, 6 let starega, prav dobro porabnega, angleške pasme, prodaja Fran Pevec v Ihanu pri Domžalah.

Braka, koroške pasme, črne barve, rjavih pik nad očmi, 3 leta starega, izvrstnega gonjača, prodaja za 30 K Ivan Jelovšek, Sodražica.

Dva braka-jazbečarja (Dachsbracken), pes in psica, po dve leti stara, krotka, sta naprodaj. Vajena sta tudi verige. Dasta se franko proti franko na poizkušnjo za en teden. Cena 50 kron. Več pove Franc Makovec, Soteska, P. Straža, Dolenjsko.

O pritožbah zoper kazensko razsodbo in ž njo združeni izrek o zapadlosti (§ 12.) razsoja na najvišji stopnji ministrstvo za notranje stvari dogovorno z ministrstvom za poljedelstvo.

§ 17. Zakon z dne 17. junija 1870. l., dež. zak. št. 20, je razveljavljen.

§ 18. Mojima ministroma za poljedelstvo in za notranje stvari je naročeno izvršiti ta zakon.

Kopel Išl, dne 20. julija 1910.

Franc Jožef I. r.

Haerdtl I. r.

Pop I. r.

D o d a t e k.

Vir, velika uharica (*Bubo bubo* L.).
Sokoli [razen navadne, južne in rdečenoge postolke] (*Falco*).
Rjasti škarnjak (*Milvus milvus* L.).
Kostanjasti škarnjak (*Milvus korschun* Gmel.).
Orli, postojne (*Aquila*, *Nisaetus*).
Ribji orli, povodni skobci (*Pandion haliaetus* L.).
Belorepec (*Haliaetus albicilla* L.).
Skobec (*Accipiter nisus* L.).
Kragulj, jastreb (*Astur palumbarius* L.).
Kanje, splinci, lunji (*Circus*).
Domači vrabec (*Passer domesticus* L.).
Orehar, klavčar, krekovt, klesk (*Nucifraga caryocatactes* L.).
Šoja, šoga (*Garrulus glandarius* L.).
Sraka (*Pica pica* L.).
Kavka (*Lycus monedula* L.).
Vran, gavran, krokar (*Corvus corax* L.).
Črna vrana, črna kavra (*Corvus corone* L.).
Siva vrana, siva kavra (*Corvus cornix* L.).
Veliki srakoper (*Lanius excubitor* L.).
Rjavi srakoper (*Lanius collurio* L.).
Siva čaplja (*Ardea cinerea* L.).
Rjava čaplja (*Ardea purpurea* L.).
Čapljica, mala čaplja (*Ardetta minuta* L.).
Bobnarica, bukač, bukalec (*Betaurus stellaris* L.).
Kvakač, ponočna čaplja (*Nycticorax nycticorax* L.).
Potapljalci, žagarji (*Mergus*).
Morski vrani (*Phalacrocoridae*).
Čigra bela, beli ribič (*Sterna hirundo* L.).
Čigra črna (*Sterna nilotica* Gmel. Hass.).
Slapniki (*Urinatores*).

Ribarski koledar za november.

V prepovedanem času so:

Na Goriškem:

Vsa postrvska plemena in raki.

Na Koroškem:

Vsa postrvska plemena, menki in raki.

Na Kranjskem:

Vsa postrvska plemena, ki se drestijo po zimi, to je potočne in jezerske postrvi in pa potočne zlatarčice; žlahtni raki ali jelševci (izvzemši koščake).

Na Štajerskem:

Potočna postrv, losos in potočni raki.

Opomba. Za Istro in Trst z okolico ni nikakih ribarskopравnih določeb.

Lovski koledar za december.

V prepovedanem času so:

Na Goriškem:

Divji kozel in divja koza od 15. decembra naprej; divji kozliček in divja kozica; srnjaček in srnica; divji petelin in divja kokoš, ruševac in ruševka.

V Istri:

Divji kozel in divja koza od 15. decembra dalje; srnjaček in srnica; divji petelin, divja kokoš, ruševac in ruševka.

Na Koroškem:

Kozorog, divji kozliček, divja kozica; srna, srnjaček in srnica; divji petelin, divja kokoš, ruševac in ruševka.

Na Kranjskem:

Jelen, damjek ali lanjec, divja koza, divji kozliček, divja kozica; divji petelin, divja kokoš, ruševac in ruševka.

Na Štajerskem:

Divji kozel, divja koza, divji kozliček in divja kozica od 16. decembra naprej; divji petelin, divja kokoš, ruševac in ruševka.

V Trstu in okolici:

Divji kozel od 15. decembra dalje; divja koza, divji kozliček in divja kozica; srnjaček, srnica; divji petelin, divja kokoš, ruševac in ruševka.

Pogin roparicam!

Najsigurnejše sredstvo za zastrupljanje lisic in drugih roparic, je — **strihnin**. Če se ga prav uporablja je uspeh zjamčen. Ta izredno hudi strup kakor tudi **arzenik** in **arzenikovo milo**, ki ga rabijo entomologi ter vsi drugi v tehnične namene služeči strupi se dobivajo proti izkazu oblastvenega dovoljenja pri

„**ADRIJI**“,

drogeriji in koncesijonirani prodajalni strupov,
v Ljubljani, Šelenburgova ul. 5.

Dobe se tudi nalašč za lisice prikrojene kroglice!

Najstarejša češka trgovina s kožami

F. VLK v PLZNU (Češko)

priporoča najfinejše potovalne in lovske kožuhe, hlače iz
ovčine in iz usnja divjih maček, ter odeje za vozove in sani.

Prevzema vsa krznarska dela!

Kupuje vse vrste kožuhovin!

Strojarna

Vse v največji izberi in po najnižjih cenah!

Barvarna

Izdajatelj: „Slovensko lovsko društvo“. — Odgovorni urednik: Anton Martinc.
Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani.

ALBIN SCHWEITZER

preparator in dermoplastik

v LJUBLJANI, Kapitelska ulica šte. 5

se priporoča gg. lovcem

za prepariranje vsakovrstnih živali.

Delo ceno in brez konkurence naravno!

PRIPOROČILA:

Z Vašim delom sem zadovoljen, je prav čedno.

Dr. Iv. Lovrenčič.

Gospodu Albinu Schweitzer-ju v Ljubljani.

S petelinom. ki ste mi ga nagašili, sem zelo zadovoljen.

Ljubljana, 17. marca 1900.

Stanko Rudež.

Ludovik Borovnik, puškar v Borovljah (Ferlach)

Priporoča najmodernejše puške
za lov, dvocevke, risanice,
trocevke

Manlicher-repetirke, priprave
za lov z najboljšim strelnim
učinkom

Manlicher-Schönauer-repetirke. Browning-pištole,
kakor pištole zistem „STEYR“, zrna 6.35 in zrna 7.65
z originalnimi cenami. — Priporoča se tudi za izdelovanje novih
kopit in novih cevi. Pepravlja vsakovrstne stare puške po najnižjih cenah.

JOSIP ROJINA LJUBLJANA

Krojačnica za gospode.

Elegantne obleke.

Najnovejši kroj.

Priporoča vsakovrstnih športnih, lovskih oblek in lovskih uniform.

V zalogi najfinejše, angleško, trpežno blago.

Elegantne promenadne obleke in uniforme vseh vrst.

Točna, solidna in hitra postrežba.

Cene zmerne. Postrežba točna.

JULIJA STOR

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 5
poleg Mestne hranilnice.

Največja zaloga moških, ženskih
in otroških čevljev iz najboljših
— tovaren, domačih in tujih. —

Lovcem priporoča pristne
gojserske gorske čevlje.

Pozor g. lovci!

Za nagačanje raznovrstnih živali se priporoča

IVAN ROBIDA

v Ljubljani, Tržaška cesta št. 22.

Fina strokovnjaška izvedba. Najnižje cene. Na
željo odnašam in donášam tudi sam domov; zado-
stuje naročilo z dopisnico.

Josip Peitler

šolski vodja v Šmiklavžu
pri Slovenjem gradu —

nagača jako dobro in poceni živali.

Mnogo pismenih priznanj na razpolago. Priznalno pismo:
„Vaše delo je izvrstno; me jako veseli, da ste se
tako mojstrsko izurili v nagačanju; čestitam!“

Janko Koprivnik,
c. kr. profesor v Mariboru.

Fr. Ševčik, puškar

Ljubljana —

Židovska ulica št. 8.

Velika zaloga **pušk in samokresov** najnovejšega sistema,
lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, salskih in čeških
strogo preizkušenih pušk z najboljšim strelnim učinkom. Posebno se priporočajo moje obširno
znane lajke trocevke s Kruppovimi cevmi in puške brez petelinov za brezdimni smodnik.
Novo! Avtomatične Browning-puške, kalib. 16 in 12, z neprekosljivim strelnim učinkom.
Avtomatične Browning- in Steier-pištole. **Velika zaloga vseh lovskih potreb-**
ščin po najnižjih cenah. Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.

Cenovniki na zahtevo zastoj in poštne prosto.

IV. BONAČ

Knjigoveznica, kartonaža, trgovina papirja

— pisarniških potrebščin itd. —

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

Vzorci in ceniki papirja na razpolago.